

Perämetsien mies helleenien mailla

Osa II. Tuula & Spyros

Helleenien maille ajautunut Perämetsien mies seurasi Ateenan yössä kreikkalaisen häätjuhlan kulkua. Pääosassa esiintyi tietysti vihkipari. Mutta tärkeässä tehtävässä juhlassa olivat myös heidän vanhempansa, morsiamen puolelta äiti Tuula ja isä Spyros.

Perämetsien mies oli saanut hääkutsun Kreikkaan, koska morsian oli hänen paremman puoliskonsa huonetta ja sukua, hyperboreaalisen Perämetsien rajaseudulla syntyneen Tuula-sisaren tytär. Tuula oli aloittanut psykologian opinnot 70-luvun alkupuolella Helsingin yliopistossa. Tuolloin Suomi oli maailmansodan jälkimaininkien ja sen käynnistämisen suurvaltavastakkaisuuden tuudittama lintukoto, jossa kommunismi ja kristillis-konservatiivinen maailmankatsomus kilpailivat nuorison sydämistä, mutta jossa omakohtainen tietämys ulkomaiden asioista oli peräti pinnallista.

Tuula matkusti tuolloin Italiaan ja tapasi siellä kreikkalaisen lääketieteen opiskelijan Spyroksen. Joitakin vuosia myöhemmin rakkaus sitten johdatti Tuulan miehensä kotimaahan, missä Spyros ryhtyi harjoittamaan silmälääkärin tointa.

Yhdistävänä siteenä Tuulan ja Spyroksen välillä oli kuuluminen samaan evankeliseen seurakuntaan, jonka piiriin molemmat ennen keskinäistä tapaamistaan olivat kulkeutuneet omia teitään.

Tuula on taustaltaan luterilainen. Koettuaan uskonnollisen herätyksen rippikouluaikana hän löysi hengelliseksi kodikseen vapaakirkollisen protestanttisen uskonsuunnan. Kirkon Kansanlähetyksen lähettiläänä hän matkusti Italiaankin, kohdatakseen siellä tulevan miehensä.

Spyros puolestaan oli tullut Pohjois-Italian Paviaan opiskelemaan lääketiedettä 1970-luvun alussa, aikana jolloin lännen tukeen nojautuva ja kommunistikaappauksen mahdollisuutta ennakoiva sotilasjunta piti tiukasti valtaa Kreikassa. - Näitä aikoja ja elämänvaiheita mielessään kertailevan Perämetsien miehen mieleen palautuvat taannoiset tutustumiset kreikkalaisiin vasemmistolaisiin opiskelijoihin Ruotsissa, minne heitä suurin joukoin saapui sotilasjuntan vuosina.

Uskonnolliselta perhetaustaltaan Spyros oli kreikkalais-katolinen, vaikkakin vanhemmat Hrisula ja Chimon olivat lähinnä maallistuneita ortodoksisen kirkon jäseniä. Italiassa Spyros puolestaan tutustui tulevan suomalaisen vaimonsa uskonsuuntaan..

Lähes kolmekymmentä Ateenassa vietettyä vuotta, ennen muuta yhteydet appivanhempiin sekä omien lasten kasvaminen ja koulunkäynti, mutta myös uuden kotimaan kielen ja kulttuurin läsnäolo kaikissa elämäntilanteissa, ovat muovanneet Tuulasta kenties enemmän kreikkalaisen kuin suomalaisen.

Anopin keittiö ja tutustuminen kreikkalaisten keittokirjojen ohjeisiin ovat tehneet Tuulasta myös uuden kotimaan ruokaperinteen tuntijan. Hyvin onnistuvat häneltä viininlehtikääryleet, täytetyt paprikat ja monet muut kreikkalaisen keittiön perinneruuat. Tuulan emännöimillä illallisilla vaativakin herkkusuu viihtyy erinomaisesti. Aviomies Spyros toteaaakin leikkisään sävyyn - mutta varmaan myös puoliksi totta tarkoittaen - että Tuula voisi hyvin pitää kokkikursseja kreikkalaisen keittiön herkuista omasta ruokaperinteestään vieraantuvalla kreikkalaiselle nuorisolle.

Miksipä ei, myöntelee Perämetsien mies haarukoidessaan Tuulan valmistamaa jauhelihalle täytettyä munakoisoa Béchamel –valkokastikkeen kanssa perheen Maroussissa sijaitsevan kodin parvekkeella. - Kyllä nämä herkut voittavat useimpien Ateenan ravintoloiden ruuat, puhumattakaan Kreikassakin nuorison suosimien, kaikissa maailmankolkissa samanlaista Amerikan-mössöä tarjoavien pikasyöttölöiden antimista, hän miettii mielessään siemailten lasistaan paikallista valkoviiniä Retzinaa.

Välillä puhe kääntyy uskon asioihin, Kreikassa valitsevaan ortodoksiseen uskoon ja perheen kuulumiseen Kreikan evankeliseen seurakuntaan, jonka toiminta ja hengellinen sisältö ovat olleet keskeisellä sijalla Tuulan ja Spyroksen elämässä Italian-vuosista lähtien.

Perämetsien miehen tiedustellessa syytä uskonnollisten symbolien niukkuuteen kodin sisutuksesta Spyros esittää perustelunaan kirkkojen eroavuuden. - Idän kirkon ortodoksiseen uskontoon sisältyy perinteisten uskon ulkoisten muotojen ja merkkien voimakas korostaminen, Pohjois-Euroopasta ja Amerikasta lähtöisin olevien evankelisten kirkkokuntien uskonkäsityksen keskeisenä sisältönä puolestaan on muodoista vapaa, sanan julistukseen nojautuva hengellisyys.

Kotikairan karuissa pirteissä voimallisina kajahtaneet saarnat palaavat Perämetsien miehen mieleen hänen pohtiessaan kulttuurien kohtaamista, niiden sulautumista toisiinsa tai pitäytymistä omassa perimmäisessä ominaislaadussaan.

JOUNI ALAVUOTUNKI